

ESPAIS VERDS. AGOST DE 2019

ALZINA

Caparreta de l'alzina (*Kermococcus vermilio*)

Durant l'estiu, la caparreta de l'alzina es troba en estat de larva. Quan aquestes larves s'alimenten, debiliten els arbres afectats, ja que els provoquen un esgrogueïment foliar, l'assecament de branquillons i la reducció del nombre de brots.

PI

Nematode de la fusta (*Bursaphelenchus xylophilus*)

És un nematode que provoca la mort dels pins, i està associat amb diferents espècies de *Monochamus* (insectes coleòpters que actuen com a vectors del nematode). Les espècies més susceptibles són el pi pinastre o marítim (*P. pinaster*), el pi roig (*P. sylvestris*) i la pinassa (*P. nigra*).

Portugal continental i Madeira estan afectats per aquest nematode i han estat considerats zona demarcada respecte d'aquest organisme nociu de quarantena. Per aquest motiu, tots els pins, fustes i material d'embalatge de fusta procedents d'aquest país han de venir acompanyats de Passaport fitosanitari CE, o, en el cas de les fustes, tractades adientment per termoteràpia i marcades amb el símbol de la NIMF 15. A Espanya, també s'han detectat focus a Extremadura, Galícia i Castella i Lleó.

Mesures culturals: els Serveis de Sanitat Vegetal i de Gestió Forestal del DARP han establert mecanismes per garantir que aquesta malaltia no s'introdueixi a Catalunya. Per aquesta raó, es duen a terme:

- Prospeccions a les masses forestals susceptibles
- Inspeccions a les serradores i indústries de la fusta
- Control de les importacions i transport de fusta i dels embalatges de fusta.

Qualsevol indicatiu o sospita de la presència d'aquest patògen de quarantena s'ha de notificar al Servei de Sanitat Vegetal (ssv.dar@gencat.cat) o al Servei de Gestió Forestal (sanitatforestal.daam@gencat.cat) del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

Tota la fusta procedent de Portugal o d'altres zones demarcades ha de venir acompanyada del corresponent [Passaport fitosanitari CE](#). En el cas dels palets o altre material d'embalatge, han de dur el distintiu conformement han estat tractats d'acord amb la [norma NIMF-15](#)

Perforadors dels brots (*Tomicus destruens*)

Al setembre, es poden començar a apreciar els primers atacs als troncs.

En pinedes ornamentals, si es detecten símptomes com els esmentats, es pot fer un tractament insecticida al tronc per evitar que les femelles hi penetrin per realitzar la posta.

Perforador del pi roig (*Ips acuminatus*)

Cal continuar la vigilància per detectar atacs incipients i tallar els arbres afectats al més aviat possible, retirar-los del bosc o tractar amb alfacipermertrina.

Processionària (*Thaumetopoea pityocampa*)

Durant aquest mes, ja es poden realitzar tractaments fitosanitaris contra les erugues joves. Aquests tractaments es poden realitzar tant amb productes químics com biològics, sempre que estiguin degudament autoritzats per a aquest ús.

Si un particular vol prendre mesures al respecte, pot:

- Eliminar ell mateix les bosses retirant-les i cremant-les.
- Si disposa de carnet d'aplicador de productes fitosanitaris, pot tractar ell mateix els pins, les bosses o les processons (amb productes químics o biològics autoritzats per a aquest ús).
- Si no, pot contractar una empresa que estigui autoritzada per realitzar tractaments fitosanitaris (l·listat d'empreses).
- Tot i que amb eficàcia més limitada o a més llarg termini, es poden utilitzar altres tècniques: instal·lar trampes amb feromones per capturar les papallones de la processionària (finals de juny), instal·lar caixes niu per a ocells o ratpenats, barreres físiques al tronc (anells), endoteràpia, etc.

El xancre resinós dels pins (*Gibberella circinata*)

És una greu malaltia provocada pel fong *Gibberella circinata* que ataca els pins. A Catalunya, no s'ha detectat la seva presència. Qualsevol indicatiu o sospita de la malaltia s'ha de notificar al DARP, al Servei de Sanitat Vegetal (93 409 20 90) o al Servei de Gestió Forestal (93 567 42 00) per procedir a la seva confirmació i, si s'escau, aplicar mesures d'erradicació. Consulteu la fitxa 58 "El xancre resinós dels pins" al web del DARP.

PARCS I JARDINS

FIGUERES DE MORO

La figuera de moro (*Opuntia ficus indica*) actualment es troba estesa amb caràcter invasor per tota la conca mediterrània. Es tracta d'una de les plantes incloses en el Catàleg d'espècies invasores definit en el Reial decret 630/2013.

Caparreta vermella de les opúnties (*Dactylopius opuntiae*)

Aquesta caparreta és una plaga natural que està causant un control biològic molt efectiu a la figuera de moro.

Aquests mesos de més calor, a les zones urbanitzades properes a poblaments d'*Opuntia maxima*, pot ser que hi hagi emergències de mascles alats que poden ocasionar molèsties en entrar a les cases. Cal especificar que aquests mascles alats no constitueixen un problema de salut pública, ja que manquen d'aparell bucal i, per tant, no són capaços de provocar picades. Aquestes emergències tendeixen a disminuir a mesura que les figueres de moro van morint.

Figuera de moro afectada

Masclé adult de la caparreta vermella

Si aquesta plaga està localitzada en jardins i parcs i es vol preservar la planta de la plaga, es poden dur a terme les pràctiques següents:

- Actueu ràpidament per evitar que s'estengui la infestació. Si les mates són cotonoses i disperses, retireu manualment el cotó fregant amb un raspall amb aigua i sabó fins a eliminar-lo completament.
- Si la pala està totalment recoberta de massa cotonosa, enterreu la figuera de moro i eviteu el transport en bosses o vehicles que podrien provocar la dispersió de la plaga.
- Si la infestació està molt estesa entre les figueres de moro, apliqueu un tractament amb piriproxifen, azadiractin, oli de parafina o qualsevol altre matèria activa autoritzada en el [Registre Oficial de Productes Fitosanitaris del MAPAMA](#). El millor moment és quan apareixen els primers símptomes, quan comencen a aparèixer les primeres masses cotonoses.

CÍTRICS ORNAMENTALS

Caparreta japonesa (*Unaspis yanonensis*) (plaga de quarantena)

Aquesta plaga es va detectar l'any 2003 en cítrics ornamentals de l'Alt Empordà; també se n'han trobat focus a les comarques del Barcelonès, el Maresme, el Vallès Occidental i el Vallès Oriental.

[L'Ordre ARP/237/2003](#) va declarar l'existència oficial d'aquesta nova plaga i va establir les mesures obligatòries de lluita següents:

- Notificar al Servei de Sanitat Vegetal la presència de cítrics afectats per la plaga o amb símptomes sospitosos.
- Els proveïdors de material vegetal han de vigilar estrictament la presència de la plaga.
- Els propietaris dels jardins i horts amb presència de cítrics afectats per la plaga han de permetre l'accés a les persones oficialment autoritzades per realitzar les tasques d'inspecció i destrucció obligatòria o altres mesures adients per controlar la plaga.
- En zones properes als focus, cal efectuar anualment 2 tractaments insecticides contra larves joves (un a la primera quinzena de juny i l'altre un mes més tard) utilitzant productes específics contra cotxinilles barrejats amb olis de parafina.

Mesures de prevenció i lluita

Cal fer una bona poda de totes les parts afectades i enretirar les restes o cremar-les.

Control químic

En el cas d'una greu afectació, cal tractar amb un oli de parafina. Es recomana evitar fer-ho en dies calorosos i secs.

PALMERA

[Eruga barrinadora \(*Paysandisia archon*\) \(plaga de quarantena\)](#)

El major nombre de palmeres afectades pertanyen a l'espècie *Trachycarpus fortunei*, però s'ha detectat sobre algun exemplar de *Phoenix dactylifera*, *Phoenix canariensis* i *Chamaerops humilis*. Tot i que ha estat objecte de tractaments als planters, l'existència de palmeres en espais públics i jardins privats fa que s'hagi observat presència d'aquesta plaga a diversos indrets de Catalunya. És per això que, tot i tractar-se d'una plaga menys agressiva que la del morrut (*Rhynchophorus ferrugineus*), cal, en les zones afectades, efectuar tractaments preventius, i en zones no afectades mantenir la vigilància sobre la possible presència.

Mesures de prevenció i lluita

En zones no afectades, cal mantenir la vigilància sobre la possible presència.

- ✓ En el cas de palmeres molt afectades, irrecuperables, es recomana talar-les i destruir-les mitjançant trituració.
- ✓ En les zones afectades, es recomana efectuar tractaments preventius amb els productes adients.

[Morrut de les palmeres \(*Rhynchophorus ferrugineus*\) \(plaga de quarantena\)](#)

Detectar els inicis de l'atac no sempre és fàcil. Els símptomes externs es manifesten amb un assecament de les fulles centrals de la corona. Quan avança l'atac, les fulles centrals s'esgrogueixen i es marceixen, de manera que, en poques setmanes, la pràctica totalitat de la corona n'està afectada, cosa que fa morir la palmera.

En aquests moments, el vol de la plaga és molt moderat. Es pot preveure la colonització de noves palmeres sanes, per la qual cosa cal aplicar els tractaments preventius recomanats. La vigilància de les palmeres sensibles continua essent l'eina principal de lluita contra el morrut.

Mesures de prevenció i lluita

- ✓ Poda: els treballs de poda, es recomana efectuar-los només a l'hivern.
- ✓ Les palmeres afectades per la plaga i mortes i les que es consideri que no es poden salvar, i també les restes afectades procedents de sanejaments, es recomana destruir-les i dur-les als punts establerts per gestionar-les adequadament.
- ✓ Es recomana efectuar tractaments amb productes fitosanitaris segons que es tracti de palmeres afectades o que en siguin properes.

PLÀTAN

Tigre (*Corythuca ciliata*)

L'aparell bucal picador-xuclador d'aquest insecte provoca la decoloració de les fulles a causa del buidatge del contingut de les cèl·lules epidèrmiques foliars.

Si l'atac és fort, disminueix l'activitat fotosintètica de l'arbre i pot produir una defoliació prematura dels arbres.

Mesures de prevenció i lluita

Les èpoques més convenientes per aplicar un tractament són a la primavera, seleccionant un insecticida concret segons l'estadi de desenvolupament de l'insecte, i a finals d'estiu, actuant contra els adults hivernants que es refugien en el tronc de la planta.

Tenint en compte que les plantes hoste d'aquesta malaltia se situen a llocs urbans, es podrien utilitzar insecticides piretroids que pugin ser eficaços per la seva doble acció de xoc i persistència.

POLLANCRE

Eruga perforadora (*Paranthrene tabaniformis*)

Els danys afecten la formació de la fusta i fonamentalment la conformació de l'arbre i la qualitat de la fusta, i també el seu creixement.

Com a mesura cultural, pot eliminar-se els arbres molt atacats que hi pugui haver a les proximitats de les plantacions. També és recomanable tallar i cremar les branques afectades. Amb un filferro es pot arribar a matar l'eruga barrinadora.

L'existència en el mercat de la feromona sexual permet no només realitzar un seguiment més precís de la corba de vol dels adults en una plantació, sinó el control de poblacions poc nombroses mitjançant la captura massiva de mascles en trapes engomades d'aquesta feromona.

En el cas de greus afectacions, cal tractar químicament a la primavera troncs i branques fins als tres metres d'alçada amb les matèries actives adients.

GERANI

Eruga barrinadora del gerani (*Cacyreus marshalli*)

Un atac molt greu d'aquesta plaga arriba a assecar i matar la planta hoste.

Una manera de detectar si hi ha presència d'aquest insecte és veient els orificis d'entrada de les erugues en els botons florals o per la podridura de les tiges de floració i fulles on les erugues es refugien.

A començaments d'estiu, els atacs de les erugues comencen a ser més freqüents. És una època en què cal vigilar els geranis i detectar les perforacions als botons florals, a les tiges de floració i als brots; en el cas de detectar-ne, cal destruir-los, i, si es considera que l'atac és molt greu, es pot fer un primer tractament amb insecticides adients. Aquest insecte fa una posta molt esglaonada; per tant, es podrà fer un segon tractament al cap d'una setmana.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario del Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente \(MAPAMA\)](http://www.mapama.gob.es)

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:
<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal:

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal 973 305 477
- Serveis Centrals 93 409 20 90 ssv.dar@gencat.cat
- Serveis Territorials a Barcelona 93 409 20 90 ssv.b.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Girona 972 45 43 10 ssv.g.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Lleida 973 23 64 12 ssv.ll.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Tarragona 977 25 04 21 ssv.t.daam@gencat.cat
- Serveis Territorials a Terres de l'Ebre 977 50 01 74 ssv.te.daam@gencat.cat

Servei de Gestió Forestal: 93 567 42 00 sanitatforestal.daam@gencat.cat

PER A MÉS INFORMACIÓ: <http://agricultura.gencat.cat/sanitatvegetal>